

Kultur & Nöje

IT TAKES 2 - 4.0 - THE HISTORY OF ROCK CONTINUES... DEL 12 - "I'M ON THE HIGHWAY TO HELL"

De tunga riffen gör entré

Utan den elektriska gitarren hade det aldrig blivit någon rockmusik och när rocken hårdnade kom detta vapenliknande instrument att definiera och bli den viktigaste grunden för det vi kallar Hårdrock eller Heavy Metal.

TRELLEBORG

Genren hårdrock är baserad på blues och dess ursprung ligger huvudsakligen på 60-talet. Amerikanska Steppenwolf och Grand Funk Railroad spelade båda hård rockmusik med en aggressivare ton och gitarriff, men det var i Storbritannien som den hårda rocken mognat med Cream, Troggs, Ten Years After och i viss mån the Kinks. The Who är inte heller att förglömma. Att kasta ut tv:n från hotellrumsfönstret var ingenting jämfört med när gruppen mosade sina instrument på scenen efter spelningarna. Men när alkemisten Jimi Hendrix dök upp blev ingenting sig likt igen. På Monterey 1967 gjorde han sitt första stora uppträdande inför amerikansk publik och avslutade med att sätta eld på sin gitarr, krossa den och kasta ut resterna till publiken, något som helt enkelt inte gick att överträffa! The Who som uppträtt strax innan kunde bara konstatera att de mött sin överman.

De tre stora

Eric Clapton var den drivande kraften i Cream men startade sin karriär i the Yardbirds. Jeff Beck ersatte när Clapton lämnade 1965 och Jimmy Page tillträdde året efter, märkligt nog som basist inledningsvis. 1968 upplöstes gruppen men Page fick med sig rättigheterna till namnet och bil-

Även i USA hade hårdrocken i början av 70-talet växt sig stor. Grupper som Aerosmith och inte minst Kiss nådde otrolig popularitet.

dade the New Yardbirds som kort där efter blev Led Zeppelin, kanske det mest inflytelserika hårdrocksbandet av alla. Genombrottet kom med *Whole lotta love* hösten 1969 och mästerverket från fjärde plattan *Stairway to heaven* 1971.

Clapton bildade Derek & the Dominoes och Beck sin framgångsrika Jeff Beck Group.

Black Sabbath med sångaren Ozzy Osbourne bildades i Birmingham och räknas som hårdrockens pionjärer. Tunga, distade gitarrer blandades med ockulta, undergångsmässiga texter, magiska symboler och oppochnervända kors, vilket gjorde att man mer än en gång blev beskyllda för satanism.

Vid sidan om Sabbath, och Led Zeppelin räknas Deep Purple som en av de tre stora 70-talsgrupperna som la grunden för stilen inom hårdrocken. Purple bildades samma år som Sabbath men började spela

Led Zeppelin, som bildades ur spillrorna av Yardbirds, blev ett av hårdrockshistoriens mest inflytelserika band.

BILDER: SCANPIX

hårdrock först 1970 och då under den klassiska Mark II-sättningen. *Smoke on the Water* från 1972 med världens mest kända riff blev gruppens signatur. Ett särdrag i deras musik är annars influenser från barockmusiken med långa dueller mellan gitarr och orgel. I spillrorna runt Purples uppbrott 1976 formades grupper som Rainbow, Whitesnake och Dio.

Nitar och läder

Symbolerna för hårdrocken är många, däribland nitar och läder. Brittiska Judas Priest, the Metal Gods, anammade detta mer än någon annan och med Rob Halford på sång spelade man 1974 in debutalbumet *Rocka Rolla*. Judas hämtade sitt namn från låten *The Ballad of Frankie Lee and*

Judas Priest av Bob Dylan.

Även i USA hade hårdrocken i början av 70-talet växt sig stor. Grupper som Aerosmith och inte minst Kiss nådde otrolig popularitet. Gene Simmons i Kiss var dessutom den som upptäckte Van Halen 1977. Året efter släpptes Halens första album och på kort tid sålde det 3 miljoner exemplar. Eddie van Halens snabba gitarrspel och teknik tillsammans med David Lee Roths spektakulära scenkonster blev deras signum.

AC/DC, ett av världens mest framgångsrika band, bildades i Sydney 1973, men det dröjde ända fram tills 1979 innan det riktiga genombrottet kom med *Highway to Hell*, en platta med texter om galenskap och ett vilt supande.

Det är svårt att bara ta

med några, men amerikanska Mountain, Blue Öyster Cult, Boston, MC 5, Ted Nugent, kanadensiska Rush och Bachman-Turner Overdrive samt brittiska Free, Bad Company, Hawkwind, Motorhead och Nazareth måste nämnas bland de stora inom hårdrocken på 70-talet. Detsamma gäller irländska Thin Lizzy och tyska Scorpions.

Rockdöden

Fender Stratocaster och Gibson Flying V blev två av de mest välkända gitarmärkena inom hårdrocken och många klassiska diton finns numera att beskåda på Hard Rock Café som grundades i London 1971. Det var dock först 1979 som stamgästen Eric Clapton skickade en röd Fender till restaurangen, vilken blev den

Ian Gillan i Deep Purple, bandet som med *Smoke on the water* skapade världens mest kända riff.

Black Sabbath flörtade tidigt med det ockulta, och räknas i dag som hårdrockens pionjärer. Här ett återförenat Sabbath 1998.

första som hängdes upp på HRC. Pete Townshend fick nys om Claptons gitarr och skickade en även han med meddelandet; "Mine's as good as his! Love, Pete"

Led Zeppelin splittras 1980 då John Bonham i september avlidit i "rockdöden" (kvävning orsakad av egna uppkastningar), och även Bon Scott i AC/DC har redan i februari gått samma öde tillmötes, dystert ironiskt med tanke på textinnehållet på *Highway to Hell*.

Samtidigt föds det nya band som Iron Maiden, Def Leppard och Saxon och hårdrocksgenren går vidare in i 80-talet som en klar överlevare...

Peter Kronström

TÄVLING

Sätt rätt artist ihop med rätt låt!

- 1. AC/DC
- 2. Van Halen
- 3. Black Sabbath
- 4. Judas Priest
- 5. Led Zeppelin
- 6. Thin Lizzy
- 7. Motorhead
- 8. Deep Purple
- 9. Kiss
- 10. Aerosmith

- A. Walk This Way
- B. Speed King
- C. Hotter Than Hell
- D. High Voltage
- E. Iron Man
- F. Hell Bent For Leather
- G. Rock & Roll
- H. Eruption
- I. Jailbreak
- J. Beer Drinkers & Hell Raisers

Rätta svar från tävlingen den 27 juni

- 1 - H Eagles - Lyin' Eyes
- 2 - E Lynyrd Skynyrd - Sweet Home Alabama
- 3 - A Chicago - 25 or 6 to 4
- 4 - D Grateful Dead - Casey Jones
- 5 - I Rolling Stones - Brown Sugar
- 6 - B Creedence Clearwa-

- ter Revival - Up Around the Bend
- 7 - J The Doors - Hello, I Love You
- 8 - F Bruce Springsteen - Thunder Road
- 9 - C Bob Dylan - Knocking On Heavens Door
- 10 - G Fleetwood Mac - Go Your Own Way

Vinnare den 27 juni:

- 1:a pris: Hans Berndtson, Trelleborg
- 2:a-5:e pris: Lars Ohlsson, Nybrostrand, Margareta Andersson, Trelleborg, Bo Eng, Ystad samt Göran Stendahl, Vimmerby
- Svar och tröjstorlek skickas till: Trelleborgs Allehand, It TAKes 2, Box 73, 231 21 Trelleborg eller mailas

till: peter@krona.nu

- Svaren ska vara tillhanda senast onsdagen den 9 juli.
- Vinnare och rätta lösningarna publiceras i nästa avsnitt av "The History of Rock"
- 1:a pris: Specialtillverkad It TAKes 2 T-shirt och Mikael Rickfors-signerad It TAKes 2-affisch.
- 2:a-5:e pris: Allehand Allehandapriser